

حیا نشان فضیلت و فرزانیگی / عفاف محصول حیا است

ارج و ارزش حیا زمانی نمایان می شود که فراتر از جنسیت، برای تمامی مردان و زنان یا دختران و پسران و برتر از زمان و مکان خاصی برای تمامی وقتها انسان...

"حیا" یک خصلت ثابت یا ملکه نفسانی است که به انسان قدرت درونی می بخشد و نیروی تنظیم کننده داخلی و غریزی می آفریند که رهاورد آن وقار یا سنجیدگی در گفتار و رفتار است. به گزارش خبرگزاری مهر، "حیا" یا "شرم" و "آزرم" صفتی ثابت و استوار در عمق وجود است که انسان را از ارتکاب حرام های شرعی، عقلی و عرفی دور می سازد، برای نفس محدودیت ایجاد می کند و معیاری خوب در "انتخاب" همسر و همسایه دوست و همکار محسوب می شود. این صفت راسخ یا ملکه اخلاقی باعث اجتناب از زشتی های عقلانی و عرفی می گردد.

ارج و ارزش حیا زمانی نمایان می شود که فراتر از جنسیت، برای تمامی مردان و زنان یا دختران و پسران و برتر از زمان و مکان خاصی برای تمامی وقتها انسان را از درون کنترل و باعث تنظیم افکار، رفتار و گفتار فرد می شود. از این رو افراد دارای حیا، از تسلط شهوت و گناه در امان هستند و بی هیچ امر و نهی یا فرمان و دستوری، هنگام روبرو شدن با صفات عالی از درون اقبال و از بیرون استقبال نشان می دهند.

امام صادق (ع) در گفتاری گرانبها می فرماید: حیا نوری است که ذات و جوهره آن، ایمان والا و بالاست و یک حالت بازدارندگی و خویششننداری در برابر هر چیزی که با توحید و معرفت ناسازگاری داشته باشد، در انسان ایجاد می کند. (مصباح الشریعه، ص 189)

با توجه به تعریف امام صادق (ع) به خوبی در می یابیم جنس حیا، "نور" است که خصلت ثابت یا ملکه نفسانی است که به انسان قدرت درونی می بخشد، نیروی تنظیم کننده داخلی و غریزی می آفریند و ترکیبی از "ترس" و "عفت" ایجاد می کند که رهاورد آن "وقار" یا سنجیدگی در گفتار و رفتار خواهد بود. راز اینکه برخی علت حیا را در وجود ترس از سرزنش و نکوهش مردم، پرهیز از ملامت و بدگویی اطرافیان، حفظ آبرو و شان اجتماعی در قبال زشتی گناه دانسته اند، بدین خاطر است که هر یک از ما با توجه به فطرت و خرد آبرومندی اجتماعی و خانوادگی را دوست داریم، فراتر از شهرت، محبوبیت نزد خدا و خلق خدا را می ستاییم و به پاکدامنی عشق می ورزیم.

امام علی (ع) درباره برکات حیا می فرماید: بر تو باد حیا و شرم در لحظه لحظه های حیات که این خصلت، نمایشگر فضیلت و زیرکی در زندگی است.

عفاف، محصول حیا

محصول حیا، "عفاف" یا "پاکدامنی" است. عفاف حالتی نفسانی است که در پرتو آن، شهوت بر انسان پیروز نمی شود و در عرصه های مختلف، به دور از هرگونه فشار و جبری هر یک از ما از گناه و عصیان بیزار می شویم و هنگام ارائه صفات پسندیده انسانی و الهی شیفتگی ویژه ای نشان می دهیم. در یک نگاه تفاوت حیا و عفاف آن است که حیا صفتی "استوار و ثابت" است، ولی عفاف صفتی است که حلول می کند و تنها حالت است، نه ملکه نفسانی و همیشگی.

کسانی که در پی صیانت نفس هستند و با توجه به ارزش های الهی و بی توجه به جلوه های دنیا محافظت از کیمیای وجود خویش را در دستور زندگی خود قرار داده اند، "حجاب" را بر می گزینند. این افراد مذکر و مونث بودن را تنها در چارچوب خانه و خانواده می گذارند و از لذت های شیرین آن بهره می برند، اما پس از خروج از منزل با یک نگاه آن هم "انسان" بودن ظاهر می شوند.